№ 177. Czwartek 1. Sierpnia 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

*Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty:** kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. **Z pocztą** kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiejskie gminy Bełz, Uhnów i Sokal obrały powtórnie dnia 29. lipca 1861 Joachima *Chomińskiego*, pensyonowanego dyrektora policyi we Lwowie, deputowanym sejmowym.

Lwów, 31. lipca 1861.

Sprawy krajowe.

(Uchwała sejmu kroackiego.)

Uchwała sejmu kroackiego, względem stosunku troistego królestwa Dalmacyi, Kroacyi i Slawonii do korony i Królestwa węgierskiego,

jest według Gazety Zagrabskiej następującej osnowy:

§. 1. Troiste królestwo Dalmacya, Kroacya i Slawonia w swoim teraźniejszym obrębie terytoryalnym, do czego liczą się komitaty: Fiumeński z miastem Fiume i jego dystryktem i przynależnościami, Zagrabski, Warazdyński, Krajcerski, Pożegoński, Wirowitacki i Syrmijski, tudzież teraźniejsze Pogranicze wojskowe, mianowicie ośm kroackich a trzy slawońskich pułków, jako to: Likawski, Otoczański, Oguliński, Sluiński, 1 i 2 Banalski, Krajzerski i św. Jerzego, dalej Brodzki, Gradyski i Piotrowaradyński, przyczem rozumieć się ma także prawo do wyspy Murskiej i inne prawa terytoryalne, oświadcza w zebranym w głównem mieście Zagrabiu sejmie krajowym, że skutkiem wypadków z r. 1848 wszelki jakiejbądź nazwy prawodawczy, administracyjny czy sądowniczy związek troistego królestwa Dalmacyi, Kroacyi i Slawonii z Królestwem węgierskiem prawnie zniesiony jest, prócz że Jego ces. Mość ich spólny Król ma być według tych po rok 1848 spólnych praw wedle umówionych osobno dla troistego królestwa, tudzież Królestwa węgierskiego dyplomów koronacyjnych, również jako dalmacko-kroacko-slawoński Król z wolnej woli narodu troistego królestwa jedną i tą samą koroną za jednym i tym samym obrzędem koronacyjnym, co i na Króla węgierskiego koronowany, i że temuż troistemu przynależą oprócz wyłącznych jego praw zasadniczych, politycznych i konstytucyjnych nadto wszystkie te prawa publiczne, które przysłużały Królestwu węgierskiemu po rok 1847, o ile nie sprzeciwiają się pośrednio lub bezpośrednio wyż wyrzeczonej niezawisłości troistego królestwa.

§. 2. Zważywszy jednak przeszłość jego spólną z Królestwem węgierskiem i dawniejszy spólny konstytucyjny byt, zważywszy również spólność widoków co do utrzymania i rozwoju na przyszłość konstytucyjnych wolności, oświadcza troiste królestwo Dalmacyi, Kroacyi i Slawonii przy obradach nad najwyższemi król. wnioskami z dn. 26. lutego b. r. stosownie do zawartego w nich wezwania wypowiedzieć swe życzenia i zdanie względem stosunku do Królestwa węgierskiego niniejszą uchwałą sejmową, że gotowe jest dla spólnego pożytku i potrzeby wejść w ściślejszy związek polityczny z Królestwem węgierskiem, jeżeli tylko ze strony Królestwa węgierskiego wyżrzeczona niezawisłość i samoistność, tudzież rzeczywiste i terytoryalne prawa troistego królestwa prawnie uznane będą.

§. 3. Związek polityczny między troistem królestwem Dalmacyi Kroacyi, Slawonii i Królestwem węgierskiem ma być na podstawie zupełnej starodawnej konstytucyi, tudzież rzeczonej niezawisłości troistego królestwa i jego politycznego równouprawnienia uzasadniony, a przy wspólnem prawodawstwie i według tegoż uorganizowanej najwyższej władzy administracyjnej odnosi się jedynie do tych spraw, które układem związkowym dokładnie będą określone.

§. 4. Prawodawstwo i najwyższa administracya w rzeczach politycznych, oświaty, wyznań i sprawiedliwości, sądownictwo we wszystkich instancyach nie mogą nigdy wchodzić w zakres związku troistego królestwa z Królestwem węgierskiem, i nie mogą być przedmiotem układów, określających wzajemny stosunek królestw.

§. 5. Jak tylko sejm krajowy węgierski zgodzi się w zasadzie z tą uchwałą, będą wysłani z obudwu sejmów deputowani w równej liczbie, aby w osobnem oznaczonem na to miejscu wypracować dokładny, szczegółowy układ względem pomienionego politycznego związku, i układ ten przedłożą sejmom do potwierdzenia.

(Przeniesienie kompanii karnej w Komornie.)

Chociaż przeniesienie pierwszej kompanii karnej garnizonem dotąd w Komornie stojącej nastąpiło jedynie w skutek rozporządzenia ministeryum wojny, dzienniki krajowe i zagraniczne donosząc o tem, nie pomijają pogłosek o spiskach szeroko rozgałęzionych, które żołnierze wspomnionej kompanii pozawięzywać mieli, i wypadek ten stawiają w związku z chwilowem wzburzeniem umysłów ludności węgierskiej.

Z pewnego źródła dowiadujemy się, pisze *Gaz. wied.*, że jedynie zmniejszenie garnizonu w Komornie stało się przyczyną przeniesienia kompanii karnej, o to bowiem chodziło, aby zmniejszonej załodze umniejszyć ciężaru służby uwolnieniem jej od pełnienia straży nad kompanią karną, która z tej przyczyny przeniesiono.

Jednak ostrożność wojskowa, która temu rozporządzeniu towarzyszyła, pochodziła jedynie z tej przyczyny, że chciano mieć wzgląd na służbę.

Rzeczywiście przed odejściem rzeczonej kompanii odkryto spisek czterech żołnierzy, mających zamiar uciekać; u jednego z nich znaleziono nawet w czasie rewizyi stary nóż na pilnik zamieniony, ale nie pierwszy to w swoim rodzaju wypadek w domu poprawy, trudno podawać go za przyczynę przeniesienia całego oddziału.

Jednak od tego zapewne zdarzenia biorą początek wszystkie owe pogłoski, że np. przy pewnej niespodziewanej rewizyi znaleziono sztylet u każdego z żołnierzy kompanii karnej, a oprócz sztyletu pistolet i pilnik i t. d.

Wynikłości obrotu dochodów i wydatków państwa austryackiego

w roku administracyjnym 1860, tudzież porównanie ich z wynikłościami administracyjnego roku 1859 łącznie z dochodami i wydatkami odstąpionej części Lombardyi.

(Ciąg dalszy.)

	W roku administ. 1860	W roku administ. 1859	W roku administ. 1860 więcej	W roku administ. 1860 mniej
	złote w walucie austryackiej			
Sumaryusz wydatków państwa.				
A. Obrót rzeczywisty.				
a. Najwyższy dwór. Najwyższy rząd centralny i administracya cywilna	104467172	112131934	. . . . .	7664762
b. Wojskowość i marynarka	134621680	301150720	. . . . .	166529040
c. Subwencye i gwarancye proc. za różne przedsiębiorst. przemysłowe	4003379	4515877	. . . .	512498
d. Potrzeba długu państwa	101462085	106297396	. . . . .	4835311
Suma . . .	344554316	524095927	. . . . .	179541611
B. Wydatki nie należące do rzeczywistego obrotu.				
a. Umarzanie długów według umowy . .	15504892	15225056	279836	. . . . .
b. Lokacya kapitału .	6593057	9260827	. . . . .	2667770
Suma . . .	22097949	24485883	. . . .	2387934
Główna suma .	366652265	548581810	. . . .	181929545

	W roku administr. 1860	W roku administr. 1859	W roku administr. 1860 więcej	W roku administr. 1860 mniej
	złote w walucie austryackiej			
III. Porównanie dochodów państwa z wydatkami.				
Dochody państwa rzeczywistego obrotu .	301589455	273465983	28123472	. . . .
Wydatki państwa rzeczywistego obrotu .	344554316	524095927	. . . .	179541611
Niedobór rzeczywistego obrotu . . .	42964861	250629944	. . . .	207665083
Do tego nienależące do rzeczywistego obrotu wydatki	22097949	24485883	. . . .	2387934
Ogółowy niedobór	65062810	275115827	. . . .	210053017
IV. Dochody nadzwyczajne albo uskutecznione za pomocą kredytu.				
1. Indemnizacya gruntów za zostające w administracyi państwa i banku dobra eraryalne w obligacyach indemnizacyjnych .	900451	21947078	. . . .	21046627
2. Wpływy ze zniesionych funduszów amortyzacyjnych: Obligacye indemnizacyjne i kolei żelazn. 28,203.000 zł. 4% asygnacye kasy cent. 41,937.000 zł.	70140000	186529	69953471	. . . .
3. Za sprzedane koleje żelazne:				
a) za lomb.-weneck. żelazną kolej państwa:				
aa) za rok administr. 1859 przypadaj. raty	. . . .	3500000	. . . .	3500000
bb) zapłacone z góry przez bank narodow. raty za lata 1860 i 1861	. . . .	7000000	. . .	7000000
b) za połudn. żelazną kolej państwa:				
aa) przypadająca za rok admin. 1859 rata	. . . .	10000000	. . . .	10000000
bb) zapłacone z góry przez bank narodowy raty za administ. lata 1860 i 1866 . . .	. . . .	20000000	. . . .	20000000
cc) odstąpione narodowemu bankowi zamiast zapłaty raty lat administ. 1861 włącznie do 1865 . .	. . . .	30000000	. . . .	30000000
c) za odstąpienie kolei północnej towarzystwu galic. kolei żelaznej Karola Ludwika, części żelaznej kolei eraryalnej, tudzież za oddane towarzystwu kolei Cissy akcye tej kolei . .	*)5721138	23802440	. . . .	18330847
i za zwrócone od kolei Cissy koszta budowy	. . . .	249545		
d) Zwrócone od połudn. kolei państwa koszta budowy . .	1006069	. . . .	1006069	. . . .
	6727207	94551985	. . . .	87824778

*) Dodatek do doliczonej w roku administr. 1859 tylko częściowo wartości kursowej.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ameryka.

(Zwołanie konwencyi. — Okręt korsarski. — Emisaryusz ujęty.)

Nowy Jork, 6. lipca. Ponieważ wszelkie te środki, które przed czterma lub pięcią miesiącami mogły były unię utrzymać, dzisiaj nie ułatwią zjednoczenia rozdzielonych części, przeto też zwołanie konwencyi narodowej uważa się dzisiaj za jedyny w tym względzie środek, i o nim będzie niezawodnie mowa na kongresie. — Przed trzema tygodniami sprowadzono do tutejszego portu mały okręt korsarski o 54 beczkach, który jeden z okrętów wojennych zabrał w pobliżu Charlestonu. Ten okręt korsarski zdobył krótko przedtem jakiś bryg kupiecki. — Zachodzi pytanie, czy 20 ludzi załogę stanowiących uważać za rozbójników morskich, i poddać karze śmierci według proklamacyi prezydenta. Zdaje się, że nie przyjdzie do tej ostateczności, południe bowiem chciwie mogłoby szukać sposobności do zemsty.

W przeszłym tygodniu uwięziono tu emisaryusza secesyonistów, siedmnastoletniego Edwarda R. Ruggles, syna jednego z jenerałów nieprzyjacielskich, który stoi teraz w Wirginii, niedaleko Frederikton. Papiery i listy, które miał przy sobie, zawierają bliższe szczegóły o zamiarach Jeffersona Davis, który wraz z Johnsonem, dawnym jenerałem Stanów zjednoczonych, oczekuje na wojsko; jako też o zamiarach rządu powstańców względem parowców Kalifornii z ładunkami złota i srebra.

Hiszpania.

(Zawierzytelnienie posłów amerykańskiego i angielskiego.)

Madryt, 16. lipca. Wzmiankowana przemowa do Królowej hiszpańskiej nadzwyczajnego posła Stanów zjednoczonych p. Karola Szurc, gdy na osobnej audyencyi oddawał swe listy wierzytelne, jest dosłownie następującej osnowy:

Pani! Mając zaszczyt przedstawić się Waszej król. Mości jako nadzwyczajny poseł Stanów zjednoczonych amerykańskich mam sobie za najmilszy obowiązek być tłómaczem uczuć przyjaźni, któremi prezydent Stanów zjednoczonych i naród amerykański przejęci są dla Waszej król. Mości i ludu hiszpańskiego. Pozwól Wasza król. Mość oświadczyć, że prezydent chcąc zachować przyjazne stosunki z rządem Waszej król. Mości, zgodnie z godnością i widokami Stanów zjednoczonych, nie mógł wybrać nikogo innego, coby więcej odemnie temi samemi mógł być przejęty życzeniami. Mam zaszczyt wręczyć Waszej król. Mości listy wierzytelne prezydenta Stanów zjednoczonych, wraz z gorącemi życzeniami pomyślności dla Waszej król. Mości i królewskiej rodziny, również jak dla całego hiszpańskiego narodu.

Królowa odpowiedziała:

Panie Ministrze! Z prawdziwą przyjemnością odbieram pisma uwierzytelniające pana jako nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Stanów zjednoczonych przy dworze moim, i oceniam szczególniej uczucia przyjaźni prezydenta i Stanów zjednoczonych dla hiszpańskiego narodu. Pomyślność narodu, którego Pan jesteś reprezentantem, mocno mię obchodzi, i tuszę, że obopólne węzły przyjaźni będą trwały i nadal zgodnie z widokami i godnością obu narodów. Nie wątpię, że przyczynisz się Pan do tego swem zdaniem, a zachowaniem swojem okażesz się godnym poważania ze strony mojego rządu. Bardzo mi są przyjemne życzenia pomyślności, które panie ministrze wyraziłeś dla mnie, dla królewskiej rodziny i dla narodu hiszpańskiego.

Na tem samem posłuchaniu wręczył także sir John Tinnas Crampton swe listy wierzytelne jako nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister Królowej angielskiej, na co Królowa hiszpańska w dłuższej mowie z serdeczną życzliwością odpowiedziała. Obadwa posłowie udali się następnie do Króla, aby mu złożyć swe uszanowanie. Poseł angielski miał zaszczyt wręczyć Jego król. Mości list własnoręczny swej Monarchini.

Anglia.

(Wiadomości bieżące.)

Londyn, 23. lipca. Lord Wodehouse podsekretarz spraw zagranicznych zrezygnował jak pisze *Daily News*. — Kinglake i Layard mają pretensye do tej opróżnionej posady, a nawet sir Robert Peel chętnie przyjąłby, pisze *Gazeta wied.*, znowu posadę rządową.

(Rozprawy parlamentu z dnia 22. lipca.)

Na posiedzeniu izby wyższej z dnia 22. lipca zaproponował margrabia Normanby przesłać Królowej adres względem przedłożenia depeszy odnoszących się do spraw księstwa Modeńskiego.

Celem mowy jego, w ciągu której odczytał kilka listów z kanclerzem skarbu, był dowód, że zarzuty Gladstona przeciw rządowi księcia modeńskiego niczem usprawiedliwić się nie dadzą, i że dokumenta, na które kanclerz skarbu powoływał się wcale nie były autentyczne.

Lord Wodehouse protestuje przeciw temu, aby ktoś w izbie wyższej odpowiadał na mowę, która przed kilku miesiącami w izbie niższej słyszano. Co do zarzutów kanclerza skarbu przeciw rządowi modeńskiemu, radby tenże rządowi zostawić wolność dostarczenia dowodów.

Lord Derby przygania co do tej sprawy kanclerzowi skarbu, że jako minister korony, wystąpił z zarzutami, nie poparłszy ich niewątpliwemi dowodami, nie rozważywszy, że obwinionemu nie podobna się bronić; dokumenta, które kanclerz skarbu wylicza, nie zasługują wcale na wiarę, a choćby nawet zasługiwały, nie byłyby jeszcze dostatecznym zarzutów dowodem. Głosuje za przedłożeniem żądanych papierów, wzbronienie bowiem wzniecałoby podejrzenie, że różnią się od szczegółów, które pan Gladstone przytoczył.

Earl Granville czyni uwagę, że jeżeli izba wyższa zechce ponieść koszta druku rzeczonych dokumentów, rząd nie sprzeciwi się temu. Wniosek margrabiego Normanby przyjęto i drukować rzeczone dokumenta postanowiono.

W izbie niższej przychodzi znowu pod obrady często powtarzana kwestya, czy, kiedy i jak muzeum brytyjskie rozszerzone i zreorganizowane zostanie. Mr. Gregory zarzuca rządowi, że izbie nie przedłożył planu; jest za tem, by oddalić cały zbiór przedmiotów średniowiecznych z wyjątkiem tych, które mają związek z historyą angielską, radzi niektóre duplikaty przesłać innym zakładom, ale nie pozwalać na rozdzielenie zbiorów historyi naturalnej. Layard sprzeciwia się także rozdzieleniu zbiorów, lecz sądzi, że administracya muzeum nie jest kompetentna, jakoteż, że budynek jest przydatny do stosowniejszego rozkładu.

Kanclerz skarbu uniewinnia obojętność rządu dając za przyczynę, że żaden komitet względem reorganizacyi muzeum brytyjskiego nie mógł się pogodzić, poczem 75.000 ft. szt. na bieżące wydatki muzeum przyzwolono.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Posłowie syamscy. — Malkontenci w Sabaudyi.)

Paryż, 25. lipca. *Monitor* pisze, że kwestyi rozbieranych na sejmie węgierskim żadna potęga w ten sposób rozstrzygnąć by nie potrafiła, jak tego reskrypt królewski dokonał. Niechaj Węgry pamiętają, dodaje, że opinia publiczna jest teraz przeciwko nim. Namiętne mowy i niezmierne pretensye pozbawiły ich współczucia.

— Dzienniki paryskie zaprzeczają pogłosce, że Król Franciszek II. znajduje się w Abruzzach, owszem dodają, że prawdopodobnie przepędzi lato w Rzymie.

— Posłowie syamscy zwiedzali przeszłej soboty obóz pod Chalons. Na kolei żelaznej zabrały ich 4 wagony a w obozie przyjmował marszałek Mac Mahon. W niedzielę rano byli na mszy wojskowej, po której defilowały przed nimi wszystkie wojska. Wciągu dnia zwiedzali także cały obóz, a w poniedziałek rano byli na przedstawieniu improwizowanej bitwy. O godzinie trzeciej z południa ruszyli z powrotem do Paryża.

— Likwidatorowie majątku Miresa i spółki podali imieniem masy towarzystwa do sądu handlowego różne pretensye do Miresa i Solar. Sumy, o których zwrócenie upominają się wynoszą od Miresa 3,232.727 fr., od Solara 200.000 fr., od obydwóch solidarnie 2,926.000 fr. Rozprawę nad tem odroczono na 14 dni.

Allg. Ztg przytacza następującą korespondencyę z Genewy z d. 14. lipca.

Francuskie dzienniki donoszą o tajemniczym wypadku, który ostatnich dni wielkie sprawił w Chambery wrażenie. Istota czynu jest następująca: W nocy z 7. na 8. b. m. stzelono na straż francuską przy St. Leger. Strzał ten pozbawił żołnierza ucha, i zranił go w ciemię. Gdy go zaniesiono do szpitala, rana okazała się bardzo niebezpieczna. Myślano, że to zemsta prywatna, lecz według korespondencyi *Nation Suisse* władza śledzi innej przyczyny. Żołnierz widział kilka osób. Śledztwo odbywa się pilnie w gospodach miejskich. Rzeczona korespondencya dziennika Genewskiego dodaje, że położenie rzeczy w Chambery staje się coraz bardziej napięte. Powiększenie podatków wzbudza największą niechęć. Bankrutów przybywa codziennie. Mówią, że Annecy znowu otrzyma nazwę departament Montblanc.

Holandya.

(Uchwały w izbie drugiej.)

Haaga, 24. lipca. Po żwawej walce parlamentarnej, która trwała 23 dni, przyjęła izba druga nową ustawę o milicyi 39 głosami przeciw 23. Liczba milicyi pozostała niezmieniona 55,000 ludzi, lecz pozwolono zlać milicyę z regularnem wojskiem, chociaż korespondent *Kol. gaz.* nadmienia, że to postanowienie sprzeciwia się konstytucyi. To samo przyjęto ustawę względem wykupna cła na Elbie i ściągnięcia 3 milionów złotych długu państwa. Nakoniec ze względu na kwitnący stan teraźniejszych finansów potwierdziła izba plan do odpisania bonów skarbowych, które stanowią dług fikcyjny.

Szwajcarya.

(Kwestya amnestyi uchylona.)

Berna, 23. lipca. Kwestya amnestyi, piszą do *Köln. Ztg.*, znalazła na dzisiejszej radzie narodowej rozwiązanie, z którem nie wszyscy się zgadzają. Dr. A. Escher z Zurychu jako sprawozdawca większości komisyi był przeciwny amnestyi, szczególnie dla tych wojowników szwajcarskich, którzy wbrew ustawie federacyjnej służyli jeszcze przeszłego roku w wojsku Króla neapolitańskiego i Papieża. Komisya zwracała także na to uwagę, że teraźniejsze stosunki Szwajcaryi do Włoch mogą przedstawić w nienajlepszem świetle udzielanie amnestyi. Głównie chodziło o dopełnienie ustawy federacyjnej przeciw werbunkom; lecz i mniejszość komisyi, przychylając się do mocyi pułkownika Ziegler, zalecała także udzielanie amnestyi w sposób wyjątkowy. Ale stanowcza większość rady była za odrzuceniem petycyi o amnestyę i tak zapadła ta uchwała 54 głosami przeciw 32.

Włochy.

(Utarczki w Neapolitańskiem. — Działa górskie do Neapolu — Obwarowanie wybrzeży.)

Neapol, 18. lipca. Liczne wozy rannymi napełnione, które w ciągu ostatnich trzech lub czterech dni przybyły tu z pod Avellino dają smutny ale wyraźny dowód z jaką rozpaczą walczono tam w ostatnim tygodniu. Ponieważ wszystkie szpitale są już przepełnione rannymi, wielu z świeżo przybyłych musiano odesłać do Caserty. Zdaje się, że te transporta jeszcze się nie skończyły, ponieważ walka pod Avellino, chociaż słabo, trwa przecież ciągle.

o — Według doniesienia *Wojskowej Gazety* turyńskiej posyłają do Włoch południowych wielką liczbę dział górskich, któremi jenerał Cialdini ma prowadzić dalsze działania przeciw kontrrewolucyi w górach, zamknąć poniekąd północną granicę państw neapolitańskich i tak wyprzeć powstańców całkiem ku południowi. Prócz tego sześć łodzi kanonierskich ciągle krąży koło wybrzeży, by zapobiegać wszelkim nowym przypływom powstańców i uczynić niemożebną ich ucieczkę. W głębi kraju ruchome kolumny, do których utworzenia mają użyć piechoty, karabinierów i gwardyi narodowej mają ścigać małe bandy rokoszan.

Piemoncka komisya wojskowa i marynarki rozpoznaje neapolitańskie i sycylijskie wybrzeża, azeby oznaczyć punkta, które pod fortyfikacye są przydatne, albo na których fortyfikacye okazują się potrzebnemi. Ciaśnina Messyny ma być w ten sposób ufortyfikowaną, ażeby zawijanie nieprzyjacielskich okrętów wojennych niepodobnem uczynić. Również wybrzeża adryatyckie, brzegi zatoki Tarentu mają być ubezpieczone a Neapol mocniej ufortyfikowany. Na to wszystko potrzeba będzie przeszło tysiąc dział; część sprowadzą z zagranicy, resztę sporządzą w krajowych ludwisarniach.

Dania.

(Stosunki z Holsztyn-m.)

Ponieważ teraz jak się zdaje rząd duński nie będzie nalegał, ażeby Holsztyn przyczyniał się do całkowitego budżetu, powstała więc nowa kwestya, poruszana od narodowego w Danii stronnictwa, która wszystkie zniweczyć może nadzieje. Chodzi o pokrycie wydatków na obronę wojenną w ostatnich miesiącach wyłożonych w kwocie 4 milionów talarów bankowych, 3 miliony talarów pruskich. Stronnictwo narodowe domaga się, aby tę sumę jako wydatek dla dobra powszechnego, spłacały wszystkie prowincye, nawet niemieckie, zwłaszcza, że rada państwa przyzwoliła go jako niewątpliwy. Lecz, że prowincye niemieckie nie posyłały deputowanych do rady państwa, odkąd związek niemiecki w sprawy ich wdawać się począł, tego partya narodowa nie widzi i nie uważa w tem żadnej przeszkody do zatwierdzenia wydatków całego państwa. Holsztyn więc ma brać udział w wykonaniu środków przeciw związkowi, który prawa jego ocalił.

Rosya.

(Nowe wygotowanie drobnej srebrnej monety.)

Z Petersburga d. 15. lipca. *Gaz. warsz.* pisze: Przez najwyżej zatwierdzone 29. maja zdanie rady państwa o wygotowaniu 6 milionów r. sr. drobnej monety 72ej próby, postanowiono:

1. Z powodu bliskiego ukończenia bicia drobnej srebrnej monety 72. próby w ilości 6 milionów r. sr. naznaczonych do puszczenia w obieg przez najwyższy imienny ukaz z d. 22 marca 1861 r. zezwolić ministrowi finansów wydać rozporządzenia co do wygotowania i puszczenia w obieg takichże monety srebrnej, jeszcze w ilości 6 milionów r. sr. według przepisów postanowionych wspomnionym ukazem. 2. Przyczem polecić ministrowi skarbu: *a)* aby w razie gdyby następnie pokazała się potrzeba powiększenia ilości srebrnej drobnej monety, zrobił oddzielne, według przepisanego porządku przedstawienie, co do nowego wypuszczenia ich w obieg i *b)* aby o poleconem obecnie wygotowaniu i puszczeniu w obieg drobnej srebrnej monety jeszcze w ilości 6 milionów r. sr. w swoim czasie zawiadomił według istniejących przepisów rządzący senat, dla stosownego podania do publicznej wiadomości.

Turcya.

(Zjazd z księciem czarnogórskim Omera Baszy zapowiedziany.)

Mostar, 15. lipca. Komisya europejska dzisiaj ztąd odjeżdża, aby Omerowi Baszy towarzyszyć na umówionem spotkaniu z księciem Montenegryńskim. Ma to być d. 19. b. m. pod Szabliakiem nad morzem od strony Skutar na granicy albańsko-montengryńskiej. Serdar uda się z portu Klek na pokładzie tureckiego okrętu admiralskiego eskardy albańskiej do Antivari, a następnie lądem do Skutar. Głównym przedmiotem porozumienia się z księciem będzie jak mówią, zawarcie umowy względem granicy pomiędzy Czernogórą a Turcyą. Ale ponieważ porta nie uznała dotąd księcia panującym, ani on stoi do niej jako udzielny książę, przeto zdaje się, że będzie w jego polityce korzystać ze sposobności aby wyjednać uznanie Czernogóry państwem udzielnem, i to nie tylko u Porty, lecz zarazem i u innych gabinetów europejskich. O ile wiadomo Rosya jedna tylko uznała dotąd formalnie księcia Czernogóry panującym, Francya uczyniła to ledwie w połowie, w czasie odwiedzin księcia Danilo w Paryżu. Księżna Darinka, wdowa po Danile, spodziewana jest w Cetinii z powrotem z Paryża. Umówione spotkanie w Szabliaku rozstrzygnie o położeniu powstańców. Jak tylko wpływ Czernogóry w powiatach zbuntowanych osłabiony zostanie, a tem samem, gdy ustanie u nich nadzieja przyłączenia się do Czernogóry, spokojność powróci sama od siebie. Komisya otrzymała znowu adres zaufania i poddaństwa od powiatów: Vassojewitsche, Schazanzi, Drobniak i Piva, a porozumienie dowódzców powstania z delegowanymi pięciu mocarstw ma się odbyć zaraz po umówionem spotkaniu w Szabliaku.

Pruski Dragoman Markowitz znajduje się w rzeczonych powiatach, i nakłania ich do poddania się.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Zagrabie, 29go lipca. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu krajowego przyjęto wniosek Vardiana prosić Jego ces. Mość o powrócenie sejmowi krajowemu prawa oboru protomedyka. Nastąpiło potem sprawozdanie względem szpitalu krajowego, względem rezydencyi Bana, względem funduszu szkolnego i funduszu juratów. — Odczytano statuta akademii południowo-słowiańskiej, i te z małemi zmianami zatwierdzono. Biskup Strossmayer, założyciel, jest zarazem protektorem tej instytucyi. Komitet ad hoc, któremu powierzono wypracowanie statutów, ma mianować dziesięciu rzeczywistych członków akademii, których liczba po 5 powiększana, ma dosięgnąć 40. Na rannem posiedzeniu naradzano się względem wysłania deputowanych do rady państwa.

Medyolan, 29. lipca. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z Neapolu z 28. lipca: Cialdini wydał rozkaz do jeneralnego sekretaryatu spraw wewnętrznych, utworzyć w każdej prowincyi komisyę z 5 członków, pod prezydencyą gubernatora dla przyznawania nagród urzędnikom, gwardzistom narodowym i obywatelom, którzy w odnośnych prowincyach walczyli przeciw powstańcom.

Komisye administracyjne dóbr zakonu Ś. Konstantyna i Jezuitów zostały rozwiązane, zarząd powierzono dyrekcyi dóbr państwa.

Wiadomości handlowe.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów od 1. do 15. lipca b. r. na targach w Bełzie, Cieszanowie, Kulikowie, Lubaczowie, Magierowie i Niemirowie.

	Miejsce targu											
	Bełz		Cieszanów		Kulików		Lubaczów		Magierów		Niemirów	
	zr.	c.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	5	50	5	50	5	.	5	75	5	.	5	.
" żyta . . .	3	40	3	85	4	.	3	80	3	50	3	50
" jęczmienia .	2	50	3	.	2	80	3	25	3	.	2	60
" owsa . . .	1	80	1	80	1	80	1	80	1	.	1	40
" hreczki . .	2	80	3	.	3	.	3	15	3	.	3	.
" kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
" kartofli . .	.	.	1	.	.	.	1	15	.	.	1	.
Cetnar siana . . .	1	60	.	90	2	40	1	30	1	.	.	60
" wełny	150	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
" nasienia konicza	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	7	.	3	50	12	.	7	46	6	.	3	50
" " miękkiego	6	.	2	50	7	.	3	35	4	.	2	42
Funt mięsa wołowego	.	12	.	12	.	10	.	12	.	10	.	10
Mas okowity . . .	.	70	.	55	.	66	.	90	.	45	.	48

(Targ na woły rzeźne w Wiedniu.)

Wiedeń, 27. lipca. Spęd wołów w ciągu upłynionego tygodnia od 21. do 27. lipca wynosił 2.906 sztuk, o wadze 460 do 700 ℔. Z tego przedano na Wiedeń 1.740 sztuk. Cena przeciętna na cetnar przypadała 27 zł. do 31 zł. 50 c.; a na sztukę po 147 zł. 50 c. do 221 zł. w. a.

TEATR.

Dziś teatr niemiecki: „**Die Zigeunerinn.**“ Opera w 3 aktach z muzyką M. W. Balfe.

Jutro teatr polski pod Dyrekcyą pana Pfeiffera.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. lipca.

Hotel rosyjski: PP. Swieżawski Romuald, z Polski ros.

Hotel europejski: Szymanowski Oswald, z Drezna.

Hotel angielski: Jaroszyński Sigm. z Podola ros. — Senkowski Józ., z Wydrni. — Grass Henryk, z Koniuszek.

Pod kolej żelazną: Biliński Jan, z Huty Obertyńskiej.

Do domu zajezdnego Nr. 179²/₄ Kudla Ant. c. k. przeł.pow. z Bełza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. lipca.

PP. Raczyński Felix, do Malnowa.—Baczyński Mich. do Brenca. — Wizita Mikoł, do Smolnik. — Dzieduszycki Wład., hr., do Jezupola. — Sanguszko Wład., książe, do Gumnisk. — Wydzga Bogusł., do Lublina. — Turszyński Karol, do Polski ros. — Trzciński Józ., do Zyrawa. — Jastrzębski Karol, do Karlsbadu. — Kosiński Zachary, do Złoczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. lipca 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po wietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god zrana	327.69	+ 11.9	70 0	zachodni	sł.	pogoda
2. god. po poł.	327.26	+ 17.8	45 9	"	"	pochmurno
10. god. wiecz.	327 19	+ 13 7	73 0	"	"	"

Kurs lwowski.

Dnia 31. lipca.		gotówką		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	50	6	57
Dukat cesarski	" "	6	54	6	59
Półimperyał zł. rosyjski	" "	11	25	11	38
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	16	2	19
Talar pruski	" "	2	7	2	9
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	80	40	81	—
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	84	38	85	3
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	148	—	149	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	65	65	66	36
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	45	81	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 31. lipca.	Instytut kupuje		Instytut sprzedaje		Za kupon wypada	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
Dawne prócz kuponów 100 po w.	85	5	85	68	—	35
Nowe " " 100 " "	81	—	81	60	—	33⅓

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 31. lipca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80.85. Metaliki po 5% za 100 zł. 68.10; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 746.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 173.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo niemieckiej walnty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 138.40. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.59. dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 137 15.

KRONIKA.

Donoszą nam z Horodenki w obwodzie Kolomyjskim: Dnia 17. lipca w południe okryły widokrąg grube chmury, poczem nastąpiły błyskawice i grzmoty. Prawie przez trzy godziny lał deszcz strumieniem, woda pędziła ze wszystkich stron ku Dniestrze, lecz po drodze zerwała na gościńcu między Horodenką i Siemiakowcami dwa murowane mosty i wypruła drogę zupełnie w szerokości 6 sążni; dalej pozrywała w Potoczyskach stare mosty, jedną stajnię i 2 młyny, zalała ogrody i pola i wyrządziła znaczną szkodę w zbożu. To samo nastąpiło w Strylczach i Horodnicy; w pierwszej włości rozerwała groblę stawową, uszkodziła prawie wszystkie młyny i uniosła z sobą jedną cegielnię; w Horodnicy porwała trzy budynki włościańskie i sprawiła na polach wielkie spustoszenia.

– Zarząd francuskiej drukarni rządowej zaznał ostatniemi czasy wielkiej zmiany w Paryżu. Będzie teraz przeniesiona razem z drukarnią Monitora do nowego Luwru. Obydwie umieszczone zostaną na prawem skrzydle obok ministeryum państwa w lokalach, które przedtem zajmowało ministeryum algierskie. Drukarnia rządowa powstała za Ludwika XIII. (pod ministeryum księcia Luynes, w r. 1620.) a w roku 1630. urządzono ją w Luwrze. Z nią połączono za Franciszka I. gisernie czcionek greckich, których używał już Robert Estienne. Poźniej dodano tureckie, perskie i arabskie czcionki, które kazał odlewać margrabia Brèves, ówczesny poseł w Konstantynopolu. Używano tych czcionek aż do roku 1692, w którym Ludwig XIV. kazał drukanię urządzić na nowo. Aż do rewolucyi francuskiej zostawał ten zakład w Luwrze. Roku 1795. przeniesiono go do hotelu Toulouse, gdzie się teraz bank znajduje, a w roku 1809. dostał sie nakoniec do wspaniałego przy Rue Vieille du Temple pałacu, który Gaston de Rohan, biskup Strasburski, kazał dla siebie wybudować w r. 1712. Projektowane teraz przeniesienie nie małą będzie praca, gdyż wartość zasobów podają na cztery miliony franków. W zakładzie tym pracuje po tysiąc przemysłowców dziennie.

(Armia chińska). Wyszedł pierwszy tom dzieła „Journal de la campagne de Chine“ wydany przez Karola Mutrecy i zawiera szczegóły jaka jest organizacya armii chińskiej: Zbrojne siły lądowe i morskie, któremi dysponuje Cesarz Chin, wynoszą 1,200.000 ludzi, są po całym kraju rozmieszczone, i dzielą się na trzy wielkie dywizye. Pierwsza dywizya, obejmująca 8 sztandarów, liczy 270.000 ludzi i składa się Tatarów, Mendżurów, Mongołów i Hankiunów (są to Chinowie, którzy od czasu zdobycia Tataryi mandżurskiej należą do chińskiego państwa); druga dywizya liczy 600.000 ludzi i składa się z „milicyi zielonej Chorągwi“; są to, wyjąwszy kilku wyższych oficerów, sami Chinowie; trzecia dywizya nakoniec liczy 300.000 ludzi i utworzona jest z milicyi krajowej, która ma obowiązek czuwać nad bezpieczeństwem publicznem. Prócz tych trzech wielkich, różniących się od siebie dywizyi, jest jeszcze „armia ochotników“, która w czasie wojny pod rozkazami Cesarza ma stawać pod bronią. Tworzy ona pewien rodzaj landwery, jednak liczba jej nie jest oznaczona i tylko na najwyższy rozkaz może być zwołaną.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*